

AZ EURÓPAI UNIÓ FEJLESZTÉSPOLITIKÁJA

Leader HACS szakmai képzés
Celldömölk, 2009. június 6

DR. LUKOVICS MIKLÓS

egyetemi adjunktus
Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar
Közgazdaságtani és Gazdaságfejlesztési Intézet

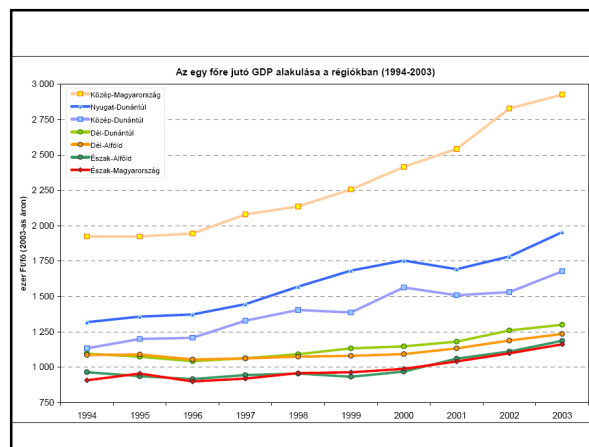
Felépítés

- A területi különbségek kialakulása, kezelésük szükségessége, szintje
- Az EU regionális politikájának legfontosabb jellemzői, programozási logika
- Az EU regionális politikájának hazai leképeződése: az ÚMFT és operatív programjai
- ÚMVP

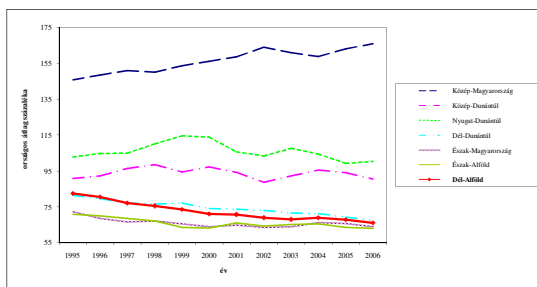
A magyar régiók relatív helyzete az európai térben

Régió megnevezése	Foglalkoztatottsági ráta (2002)	GDP növekedése (éves átlagos %-os változás) 1995-2004	A GDP éves átlagos változása az EU27 átlagos növekedési üteméhez viszonyítva (2001)	1 főre jutó GDP (PPS)	EU15= 100% (2001)	EU15= 100% (2002)	EU27= 100% (2005)
Közép-Magyarország	61,3	5,8	+2,9	81,3	87,5	101,6	
Közép-Dunántúl	60,6	5,5	+3,2	48,0	47,4	61,0	
Nyugat-Dunántúl	64,4	6,2	+2,9	53,6	55,2	66,8	
Dél-Dunántúl	51,0	3,2	+0,9	38,7	39,0	45,6	
Észak-Magyarország	58,1	3,6	+1,3	33,7	34,0	42,5	
Észak-Alföld	49,5	4,0	+1,7	34,2	34,1	41,9	
Dél-Alföld	54,7	2,9	+0,6	36,9	34,4	44,2	
Magyarország	56,6	4,5	+2,2	51,5	53,4	64,0	
EU27	65,1	2,3	-	-	-	100	

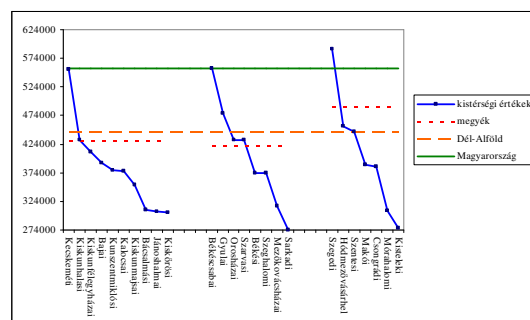
Forrás: EC 2008 alapján saját szerkesztés

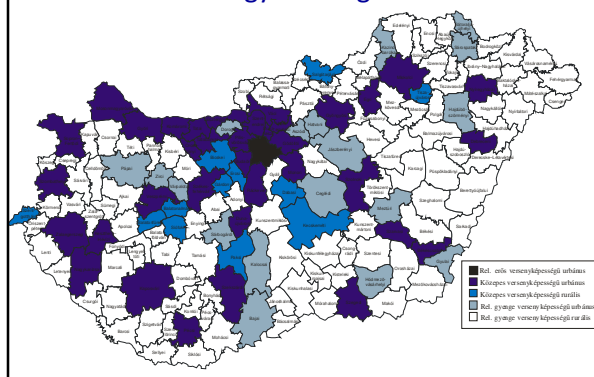
GDP/fő az országos átlag %-ában a Dél-Alföldön

Az egy állandó lakosra jutó személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem a Dél-alföld kistérségeiben (2005)

Versenyképességi típusok elhelyezkedése Magyarországon

Kérdés másképpen: a spontán területi folyamatok csökkentik-e a területi egyenlőtlenségeket?

- a fejlett és fejlődő országok között nem
- az EU-ban az országok között igen, de az országokon belül a régiók között nem
- Magyarországon: a területi egyenlőtlenségek kiéleződnek

Lényeg: a globális verseny kiélezi a területi különbségeket!!

Kérdés: gond ez? Mi a jobb a társadalomnak, ha a spontán piaci folyamatok alakítják a területi különbségeket, avagy jelentős költséggel beavatkozunk?

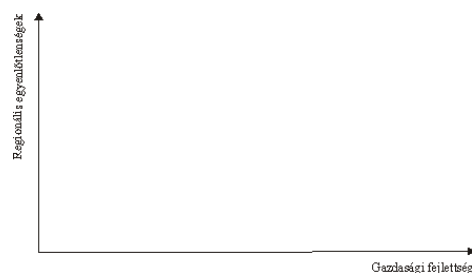
Minek kisebb a társadalmi költsége? Munkahelyeket teremteni vidéken, avagy a fővárosba költözőknek lakásokat építeni és intézményeket bővíteni? (+ az előregedő vidéki térségekben szociálpolitikát folytatni?)

Európai válasz - az esélyegyenlőség térbeli különbségei hosszabb távon károsan hatnak: kisebb a társadalmi költsége, ha beavatkozunk, mintha utólag próbáljuk kezelni a gondokat (környezetvédelem, nagyvárosok felduzzadása, munkából tartósan kiszoruló emberek térbeli tömörülése és szociális gondjai, a közbiztonság stb.)

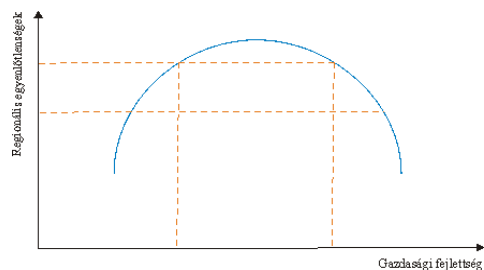
⇒ be kell avatkozni

DE!! Kérdés: hol és hogyan!!

A Williamson-görbe

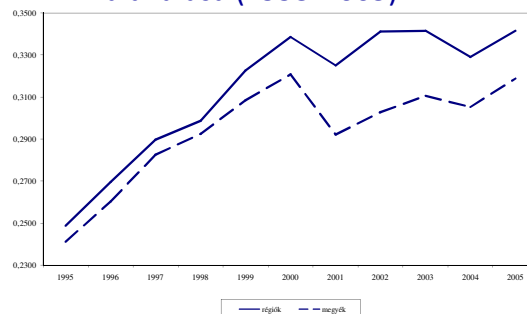

A Williamson-görbe

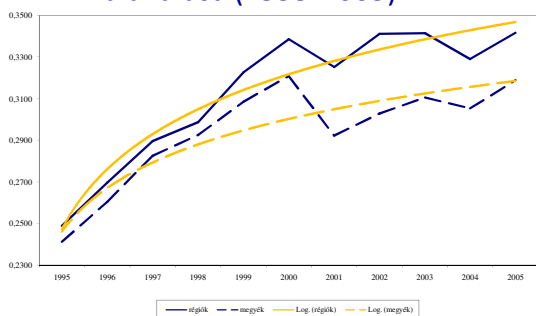

Forrás: Davies – Hallett 2002, Nemes Nagy 2005

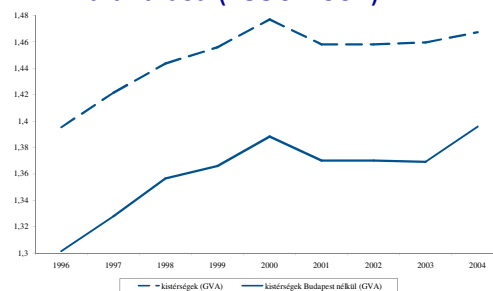
Az egy főre jutó GDP szórásának alakulása (1995-2005)

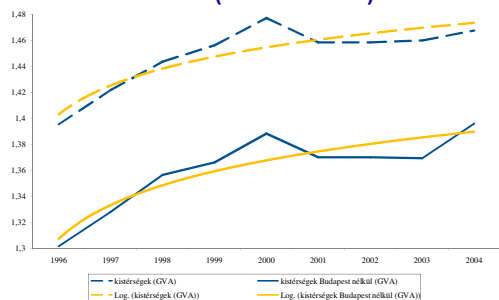
Az egy főre jutó GDP szórásának alakulása (1995-2005)

Az egy főre jutó GVA szórásának alakulása (1996-2004)

Az egy főre jutó GVA szórásának alakulása (1996-2004)

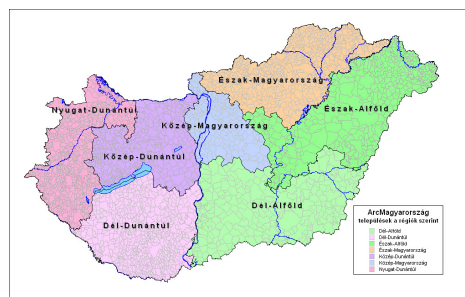
A támogatások alapjául szolgáló NUTS-rendszer

- Az Európai Unióban a Statisztikai Célú Területi Egységek Nomenklatúrájáról (NUTS) szóló jelenleg hatályos szabályozás (1059/2003/EK rendelete) értelmében ötféle területi egységet különböztetünk meg: NUTS-1 szint alatt általában országot, vagy nagyrégiót, NUTS-2 alatt általában régiót, NUTS-3 alatt megyét, LAU-1 alatt általában kistérséget, LAU-2 alatt általában települési szintet értünk.

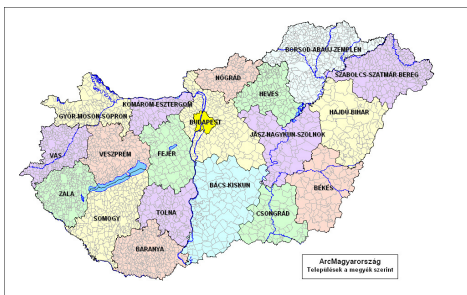
NUTS 1 (3)

NUTS 2 (7)

NUTS 3 (20)

LAU 1 (174)

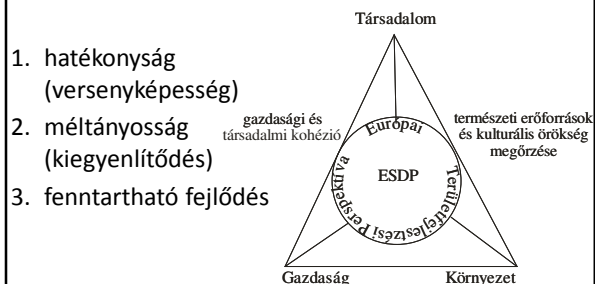

A szubnacionális szintek előtérbe kerülése

- A lokális térségek szerepének felértékelődése az Európai Unió regionális politikájában is tetten érhető (NUTS – LAU)
- 2006 végén az Európai Unió 25 tagállamában 3 334 LAU-1 szintű és 112 119 LAU-2 szintű területi egység van
- Az Európai Unió tagállamainak eltérő területi beosztása, a lokális szint meglétének, értelmezésének különbözősége az egyes tagállamokban

- A huszonöt tagállam közül 10 tagállam nem **adott meg LAU-1 szintű területi egységet**, ezen országok térszerkezetében a NUTS-3 aggregációs szintet közvetlenül a LAU-2, vagyis a települési szint követi. Ez több okra vezethető vissza

A területfejlesztés „szentháromsága”

Kérdés:

- Ki avatkozzon be?
- Milyen célok alapján?
- Milyen eszközöket és hogyan használjon?

A területfejlesztés, a területi politika alkotóelemei:

- *Céljai (mit)*
- *Eszközei (mivel)*
- *Szabályozása (hogyan)*
- *Menedzselése (milyen intézmény)*

A területi politika hosszú távú céljai

- munkaalkalmak teremtése
- a túlnépesedett városokra nehezedő demográfiai nyomás csökkentése
- a régiók közötti indokolatlan fejlettségi különbségek mérséklése
- a nemzeti erőforrások hatékony hasznosítása
- a népesség és természeti környezete egyensúlyának megőrzése
- regionális kultúrák, identitás megőrzése

Az Európai Unió regionális politikája 2007-ig

Az Európai Unió regionális politikájának kialakulása

1. A Római Szerződés (1957)

- regionális különbségek említése (harmonikus fejlődés!?)
- nem létezett KÖZÖS regionális politika

2. Ezzel szemben ma az egyik legfontosabb közösségi politika a regionális politika.

3. VAJON MIRE VEZETHETŐ EZ VISSZA?

Hat tagú EU területi különbségei vs. 27 tagú EU területi különbségei

The fifteen highest:		
1	Inner London (UK)	303
2	Luxembourg (LU)	264
3	Bruxelles-Cap. / Brussels Hfdst. (BE)	241
4	Hamburg (DE)	202
5	Wien (AT)	178
6	Île de France (FR)	173
7	Stockholm (SE)	172
8	Berkshire, Buckinghamshire & Oxfordshire (UK)	168
9	Oberbayern (DE)	166
10	Groningen (NL)	164
11	Hovedstaden (DK)	161
12	Praha (CZ)	160
13	Utrecht (NL)	158
14	Southern & Eastern* (IE)	158
15	Darmstadt (DE)	158

Forrás: Eurostat (2008). Regional GDP per capita in the EU 27. Eurostat, Brussels

The fifteen lowest:		
1	Nord-Est (RO)	24
2	Severozapaden (BG)	27
3	Yuzhen tsentralen (BG)	27
4	Severen tsentralen (BG)	28
5	Sud-Vest Oltenia (RO)	28
6	Sud-Muntania (RO)	29
7	Severoiztochen (BG)	31
8	Sud-Est (RO)	31
9	Yugoiztochen (BG)	33
10	Nord-Vest (RO)	34
11	Lubelskie (PL)	35
12	Podkarpackie (PL)	35
13	Centru (RO)	36
14	Podlaskie (PL)	38
15	Swietokrzyskie (PL)	38

Forrás: Eurostat (2008). Regional GDP per capita in the EU 27. Eurostat, Brussels

A programozási periódusok

- Az EU regionális politikájának időbeli alapegységei
- Eltérnek a politikai ciklusoktól, jobban szolgálnak gazdaságfejlesztési célokat
- 1989-1993; 1994-1999; 2000-2006 ; 2007-2013
- Az egyes programozási periódusokat jellemzik:
 - Célkitűzések (prioritások)
 - Alapelvek
 - Forrásallokáció
 - Pénzügyi alapok

Az EU regionális politikájának alapelvei

(általában minden programozási periódusra)

- **szubszidiaritás és decentralizáció:** döntések delegálása, állami berendezkedés
- **partnerség:** szereplői kör, vertikális és horizontális integráció
- **tervezés, programozás, monitoring:** előrelátás, célok és feladatok meghatározása, ellenőrzés
- **koncentráció, addicionálás:** célterületek, résztvevők (partnerek) hozzájárulása

Programozás az Európai Unióban a 2007–2013-as programozási periódusban

A Lisszaboni stratégia

- Az Európai Unió váljék 2010-re a világ **legdinamikusabban fejlődő és legversenyképesebb tudásalapú gazdaságává**, egy olyan gazdasággá, melyet a növekedés, a társadalmi összetartás, környezetünk tisztaságban tartása és a teljes foglalkoztatottság jellemez.

A Göteborgi stratégia

- 2001 júniusában az Európai Tanács **göteborgi ülése** jóváhagyta a Bizottság fenntartható fejlődés érdekében javasolt stratégiáját („Fenntartható fejlődés Európában egy jobb világért: az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiája”). Ez a stratégia, amely a lisszaboni célokat egészíti ki, az európai polgárok jólétéhez és – többek között – az éghajlatváltozáshoz, a szegénységhez és az egészségi kockázatokhoz kapcsolódó intézkedéseket javasol.

A megújított Lisszaboni menetrend

- A Bizottság 2005-ben felülvizsgálta a Lisszaboni stratégiát. Ezt követően mutatta be új cselekvési programját, amelynek célja a lisszaboni célkitűzések felülésítése. Az Európai Bizottság által előterjesztett intézkedések 2010-re 3 százalékkal növelnék a GDP-t, és több mint 6 millió munkahelyet teremtenének.

- **Prioritások 2007–2013 :**
 - konvergencia (növekedés, munkahelyteremtés) - 78% (GDP/fő < EU átlag 75%-a)
 - regionális versenyképesség és foglalkoztatás - 18% (Közép-Magyarország)
 - területi együttműködés - 4% (Interreg)

A prioritásokról sokkal bővebben: 5. előadás

- Az új szabályozás főbb hozományai a
 - közösségi stratégiai iránymutatások és a
 - nemzeti stratégiai referenciakeret (NFT, ÚMFT),
- amelyek az új politikának stratégiai dimenziót biztosítanak. A tagállamok és a régiók feladata a közösségi prioritások nemzeti prioritásokba való lebontása, azok sajátosságainak megőrzése mellett.

A CSG prioritásai (összegzés)

CSG = Közöségi Stratégiai Iránymutatások

- Infrastrukturális beruházásokkal javítani a tagállamok, régiók, nagyvárosok vonzerejét.
- A kutatások és az innovációs hálózatok megerősítésével ösztönözni az innovációt és a tudás-alapú gazdaság növekedését.
- A képzésbe befektetéssel és a munkaerő-piac kiterjesztésével több és jobb munkahelyet létrehozni.

Nemzeti Stratégiai Referenciakeret

- Minden tagállam köteles elkészíteni az adott programozási periódusra vonatkozó NSRK-t
- Az NSRK alapján részesedik a tagállam a Strukturális Alapok és a Kohéziós Alap forrásaiból
- Tartalmazza mindazon információkat, amelyek az Európai Unió számára biztosítékot jelenthetnek arra vonatkozóan, hogy az alapok felhasználása az Unió által meghatározott célkitűzéseknek, illetve szabályozásnak megfelelően történjen.
- A feltételrendszert az európai unió a tagállamokra kötelező érvényű rendeletekben rögzítette.
- Magyar NSRK: Új Magyarország Fejlesztési Terv

ÚMFT

- Az ÚMFT lényegében az EU terminológia szerint Magyarország nemzeti stratégiai referenciakerete.
- egy átfogó nemzeti stratégia, amely az alapokból való részesedés érdekében Magyarország fejlesztési elképzeléseinek irányait rögzíti a 2007-2013-as időszakra vonatkozóan
- az EU az európai uniós költségvetésből maximálisan a források 85%-át bocsátja rendelkezésre, a fennmaradó 15%-ot a tagállam a saját költségvetéséből, köteles biztosítani (társfinanszírozás: addicionalitás alapelve)

Operatív programok

- 2007. január 1. és 2013. december 31. közötti időszakot fedik le.
- A Bizottság minden egyes OP-t megvizsgál, hogy megfelelnek-e
- a Közösség kohéziós stratégiai irányelvei;
- a nemzeti stratégiai referenciakeret.
- Az OP-k alapját az NSRK képezi

Akciótervek

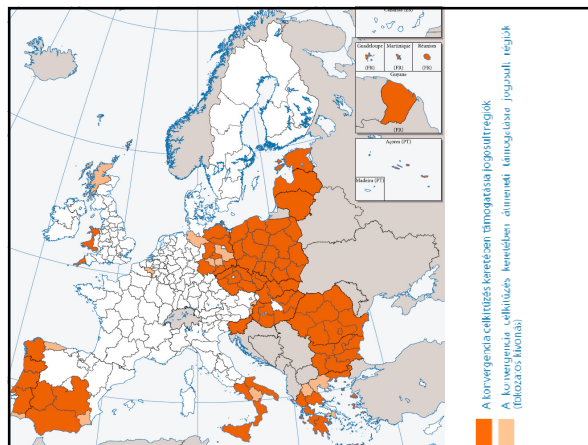
- 2 évre elkészítendő tervek, megújításra kerülnek
- Alapdokumentum, mely a pályázati dokumentációk elkészítését alapozzák meg.
- Jelenleg kidolgozás alatt álló RAT: 2009-2010
- Indítandó pályázati felhívások kiválasztása

Az Európai Unió regionális politikája a 2007–2013-as programozási periódusban

2000-2006		2007-2013	
Célkitűzések	Pénzügyi eszközök	Célkitűzések	Pénzügyi eszközök
Kohéziós Alap	Kohéziós Alap	Konvergencia és versenyképesség (78%)	Kohéziós Alap ERDF ESF
1. Célkitűzés (66,7%)	ERDF ESF EAGGF-Orient. FIFG		
2. Célkitűzés (11,5%)	ERDF ESF		
3. Célkitűzés (12,3%)	ESF	Regionális versenyképesség és foglalkoztatottság (18%) • Regionális szinten • Országos szinten	ERDF ESF
INTERREG	ERDF	Európai területi együttműködés (4%)	ERDF
URBAN	ERDF		
EQUAL	ESF		
LEADER+	EAGGF-Orient.		
Vidékfejlesztés és az 1. célkitűzésen kívül eső halászati szektor átalakítása	EAGGF-Garanc. FIFG		
9 célkitűzés	6 pénzügyi e.	3 célkitűzés	3 pénzügyi e.

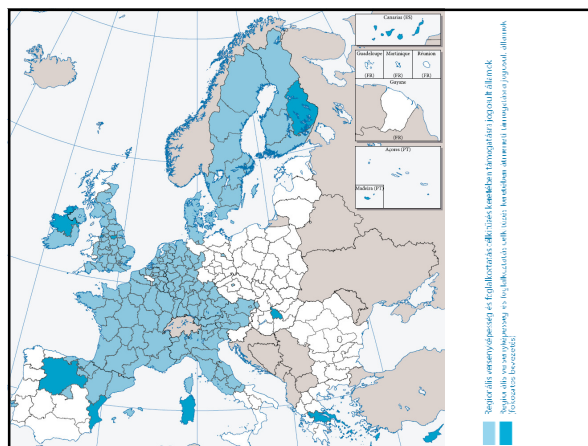
1. célkitűzés: Konvergencia

- A legkevésbé fejlett régiók és tagállamok növekedésének és munkahelyteremtésének támogatását értik
- azon régiókat érinti, amelyek esetén egy főre jutó PPS-ben számított GDP a három utolsó rendelkezésre álló éves adat átlagában kevesebb, mint az EU-átlag 75%-a.
- Mindez 70 NUTS-2 szintű régiót érint a 25 tagú Európai Unióban, mely régiók az Unió lakosságának 27,3%-át koncentrálnak
- statisztikai hatás*

2. célkitűzés: regionális versenyképesség és a foglalkoztatottság

- A regionális versenyképesség és foglalkoztatás célkitűzés az Európai Unió minden olyan térségére vonatkozik, mely nem jogosult támogatásra a konvergencia célkitűzés keretében.
- A célja az, hogy a gazdasági és társadalmi változásokra felkészülve növelje a régiók versenyképességét és vonzerejét, illetve a foglalkoztatási rátáját.
- (NUTS-1 és 2-es szint)

3. célkitűzés: európai területi együttműködés (ETE)

- az Európai Unió térségeinek harmonikus és kiegyensúlyozott fejlődését hivatott elősegíteni
- az INGERREG közösségi kezdeményezés tapasztalataira építve született önálló célkitűzés a határokon átnyúló, egyszerre több tagországot érintő tevékenységek ERDF-alapból történő támogatására.

Az ÚMFT megalapozó stratégiai dokumentumok

Országos Területfejlesztési Konceptió

Magyarország területi jövőképe "A TERÜLETI HARMÓNIA"

A cél olyan **társadalmi-gazdasági és környezeti szempontból fenntartható térszerkezet** létrejötte, amely a **helyi adottságokra épülő önálló identitással** rendelkező térségben szerveződik, illetve szervesen **illeszkedik az európai térbe**; s amelyben a társadalom számára az alapvető életesélyeket meghatározó közszolgáltatások és életkörülmények tekintetében **nincsenek jelentős területi egyenlőtlenségek**.

A területi jövőkép a nemzeti fejlesztéspolitika jövőképeének területi dimenzióját jeleníti meg.

A területi harmónia 3 szinten érvényesül

- Európai gazdasági-társadalmi tér
- Nemzeti / hazai viszonylat (versenyképes régiók, domináns főváros)
- Helyi szintű gazdasági-társadalmi tér (régiók megyék kistérségek)

A TERÜLETFEJLESZTÉSI POLITIKA HOSSZÚ TÁVÚ CÉLJAI 2020-ig

1. Térségi versenyképesség	2. Területi felzárkóztatás	3. Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem	4. Területi integráció Európába	5. Decentralizáció és regionalizmus
----------------------------	----------------------------	--	---------------------------------	-------------------------------------

KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK 2013-ig

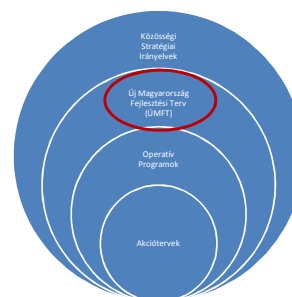

Az ÚMFT és az Operatív Programok

NFT1 - Operatív programok:

- Agrár- és vidékfejlesztés Operatív Program (AVOP)
- Gazdasági versenyképesség Operatív Program (GVOP)
- Humán erőforrások fejlesztése Operatív Program (HEFOP)
- Regionális fejlesztés Operatív Program (ROP)
- Környezetvédelem és infrastruktúra Operatív Program (KIOP)

Fejlesztési stratégiai hierarchia

ÚMFT

- ✖ Magyarország 2007 és 2013 között 22.4 milliárd eurós uniós támogatásban részesül
- ✖ Vidékfejlesztési támogatásokkal együtt közel 8000 milliárd forint

Átfogó cél

1. A foglalkoztatás bővítése

- ❖ Munkaerő- kínálat növelése
- ❖ Munkaerő –kereslet növelése
- ❖ A kereslet és a kínálat összhangja

2. A tartós növekedés

- ❖ Versenyképesség növelése
- ❖ A gazdaság bázisának a szélesítése
- ❖ Az üzleti környezet fejlesztése

ÚMFT- Új Magyarország Fejlesztési Terv

- A 2007-2013-as időszak fejlesztési programjának terveit határozza meg
- Legfontosabb **céljai**:
 - ✓ foglalkoztatás bővítése
 - ✓ tartós növekedés feltételeinek megteremtése
- A terv hat **prioritást** emel ki:
 - ✓ Gazdaságfejlesztés prioritás
 - ✓ Közlekedésfejlesztés prioritás
 - ✓ Társadalmi megújulás prioritás
 - ✓ Környezeti és energetikai fejlesztés prioritás
 - ✓ Területfejlesztés prioritás
 - ✓ Államreform prioritás
- Az ÚMFT üzenőit **operatív programja** ágazati és regionális szinten fogalmazza meg, hogy mire és milyen arányban használja fel Magyarország a rendelkezésre álló forrásokat
 - ✓ 8 ágazati jellegű operatív program (1-től 5-ig prioritások)
 - ✓ 7 regionális operatív program (6. prioritás)

Prioritások - operatív programok

1.) Gazdaságfejlesztés prioritás (GOP)

- Az innovatív, tudáslapú gazdaság megteremtése,
- Akis- és közép vállalatok jövedelemtermelő képességének a javítása,
- Az üzleti infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése.
- Pénzügyi eszközök.

2.) Közlekedésfejlesztés prioritás (KÖZOP)

- Az ország nemzetközi elérhetőségének javítása
- A térségi elérhetőség javítása
- A városi és agglomerációs közösségi közlekedés fejlesztése
- Az áruszállítás-logisztika közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése

3.) A társadalmi megújulás prioritás (TÁMOP, TIOP)

- A foglalkoztatottság javítása
- Az alkalmazkodóképesség javítása
- A minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek
- A kutatás-fejlesztéshez és az innovációhoz szükséges humán-erőforrások fejlesztése
- Az egészségmegőrzés, valamint a társadalmi befogadás és részvétel
- A humáninfrastruktúra fejlesztése

Prioritások - operatív programok

4.) Környezeti és energetikai fejlesztés (KEOP)

- Környezetjavító fejlesztések
- Környezetbarát energetikai fejlesztések

5.) Államreform (ÁROP, EKOP)

- A közigazgatás megújítása
- A közigazgatási szolgáltatások korszerűsítése

6.) Területfejlesztés (Regionális OP-k: DAOP, DDOP, ÉAOP, ÉMOP, KDOP, KMOP, NYDOP)

- a regionális gazdasági versenyképesség erősítése
- a régiók turisztikai vonzerőjének növelése
- a térségi közlekedési infrastruktúra és a közösségi közlekedés fejlesztése, a helyi környezeti állapot javítása,
- az energiatakarékosság és -hatékonyság, illetve a megújuló energiaforrások felhasználásának ösztönzése,
- települések átfogó, integrált fejlesztése,
- a régió belüli társadalmi és területi különbségek mérséklése,
- a társadalmi infrastruktúra fejlesztése.

Operatív Programok

I. Ágazati jellegű operatív programok

Olyan OP-ok, melyek országos szintű problémákat próbálnak megoldani, országos kompetenciájú projekteket kezelnek.

1. Gazdaságfejlesztési OP (GOP)
2. Közlekedés OP (KÖZOP)
3. Társadalmi megújulás OP (TÁMOP)
4. Társadalmi infrastruktúra OP (TIOP)
5. Környezet és energia OP (KEOP)
6. Államreform Operatív Program (ÁROP)
7. Elektronikus közigazgatás Operatív Program (EKOP)
8. Végrehajtás Operatív Program (VOP)

I. Ágazati jellegű operatív programok

Ágazati kompetenciának tekinthetőek az alábbiak:

/Az ÚMFT melléklete alapján/

- ✓ az ország **nemzetközi versenyképességének** biztosítása; olyan kiemelt országos fejlesztések és beruházások, melyek nemzeti koordinációt igényelnek;
- ✓ miniszteriumi felügyelet alatt működő **intézmények fejlesztése**, illetve olyan intézkedések amelyek kedvezményezettjei országos hatáskörű szervek, ahol a beszámoltatást, ellenőrzést könnyebben megoldhatja egy szintén országos hatáskörű minisztérium;
- ✓ az ország egész területét érintő, a helyi adottságoktól kevésbé függő fejlesztések, amelyeket az **intézményhálózat fejlesztése**, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében azonos normák szerint kell kiépíteni.

I. Ágazati jellegű operatív programok

Gazdaságfejlesztési Operatív Program = GOP

Átfogó cél: A magyar gazdaság tartós növekedésének elősegítése!

Specifikus célok:

1. A kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitás, aktivitás, illetve együttműködés növelése
2. A vállalati kapacitások komplex fejlesztése
3. Az üzleti környezet fejlesztése
4. A kkv-k finanszírozási forrásokhoz való hozzáféréseinek elősegítése

Prioritások:

1. K+F és innováció a versenyképességért
2. A vállalkozások (kiemelten a kkv-k) komplex fejlesztése
3. A modern üzleti környezet erősítése
4. Pénzügyi eszközök
5. Technikai segítségnyújtás

I. Ágazati jellegű operatív programok

Gazdaságfejlesztési Operatív Program = GOP

Prioritások:

1. K+F és innováció a versenyképességért
2. A vállalkozások (kiemelten a kkv-k) komplex fejlesztése
3. A modern üzleti környezet erősítése
4. Pénzügyi eszközök
5. Technikai segítségnyújtás

Aktuális GOP pályázatok

GOP-2008-1.1.2 - Kutatás-fejlesztési központok fejlesztése, megerősítése
 GOP-2008-1.2.2 - Innovációs és technológiai parkok támogatása
 GOP-2008-2.1.3.1 - Vállalati innováció támogatása
 GOP-2008-1.3.2 - Vállalati kutatás-fejlesztési kapacitás erősítése
 GOP-2008-2.1.1/A - mikro- és kisvállalkozások technológia fejlesztése
 GOP-2008-2.2.1 - Vállalati folyamatmenedzsment támogatása
 GOP-2008-2.1.2/D - komplex technológiai beruházás a hátrányos helyzetű kistérségekben induló vállalkozások részére
 GOP-2008-2.1.4 - Környezetközpontról technológia fejlesztés
 GOP-2008-2.2.3 - E-kereskedelem és egyéb e-szolgáltatások támogatása
 GOP-2007-3.2.1 - Logisztikai központok és szolgáltatások fejlesztése
 GOP-2007-4.1 - Mikrohitel Programok
 GOP-2007-4.2 - Portfóliogarancia Program

I. Ágazati jellegű operatív programok

Gazdaságfejlesztési Operatív Program - GOP

A Gazdaságfejlesztési Operatív Programra mintegy 2 936,2 millió euró* áll rendelkezésre.

Prioritás	A prioritás kerete (euró)	Százalékos megoszlás
K+F és innováció a versenyképességért	990 673 529	33,7%
A vállalkozások (kiemelten a kkv-k) komplex fejlesztése	910 515 298	31,1%
A modern üzleti környezet erősítése	225 500 081	7,7%
Pénzügyi eszközök	703 806 890	23,9%
Technikai segítségnyújtás	105 703 163	3,6%
Összesen	2 936 198 961	100,0%

* folyó áron, 15% nemzeti hozzájárulással;

/Forrás: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapja/

I. Ágazati jellegű operatív programok

Gazdaságfejlesztési Operatív Program = GOP

GOP szempontjából elsősorban releváns projekt kiválasztási eljárások

Egyfordulós nyílt pályázat

Támogatási összegtől függően különböző eljárásrend a gyorsítás érdekében

Kétfordulós pályázat

• Az első fordulóban vázlatosan kidolgozott projekt javaslatok kerülnek benyújtásra és értékelésre

• Az előzetesen támogatásra javasolt projekt javaslatokat a projekt gazdák részletesen kidolgozzák.

• A második fordulóban a részletesen kidolgozott projekt javaslatok kerülnek benyújtásra és értékelésre

I. Ágazati jellegű operatív programok

Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program = TIOP

Átfogó célja: az aktivitás növelése, azaz a humán közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása és a hatékonyságának növelése.

Prioritások:

- **Az oktatási infrastruktúra fejlesztése**
 - Az „Intelligens” iskola infrastruktúrájának elterjesztése
 - A Modern Szolgáltatás és Kutató Egyetem infrastruktúrájának fejlesztése
- **Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése**
 - Az egészségügyi, ellátási formák fejlesztése
 - A fekvőbeteg ellátási intézményrendszer felkészítése a strukturávrálásra
- **A munkaerőpiaci részvétel és a társadalmi befogadást támogató infrastruktúra fejlesztése**
 - A munkaerőpiaci részvétel támogató szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése
 - A társadalmi befogadást támogató infrastruktúra fejlesztése
- **A kulturális infrastruktúra fejlesztése a közösségfejlesztés szolgálatában**
 - Kulturális fejlesztések a munkaerő minőségének és adaptivitásának fejlesztése érdekében (pl. egyetemek közösségi funkciói, könyvtár)
 - Kulturális infrastruktúra fejlesztése a partnerségi együttműködésért és a hálózatosodás elősegítése érdekében

I. Ágazati jellegű operatív programok

Társadalmi megújulás Operatív Program = TÁMOP

Átfogó célja a munkaerő-piaci részvétel növelése.

Prioritások:

- A foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés ösztönzése
- Az alkalmazkodóképesség javítása
- Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek
- Az emberi erőforrások fejlesztése a kutatás és innováció területén
- Egészségmegőrzés és a társadalmi befogadás, részvétel erősítése
- Közép Magyarországi fejlesztések

Végrehajtás Operatív Program = VOP

Az ÚMTF eredményes és szabályszerű megvalósításáért felel!

I. Ágazati jellegű operatív programok

Közlekedés Operatív Program = KÖZOP

Célja az elérhetőség javítása a globális és regionális versenyképesség növelése és a társadalmi-gazdasági és a területi kohézió erősítése érdekében

Prioritások:

- Az ország és a régiók központok nemzetközi elérhetőségének javítása
- Térségi elérhetőség javítása
- Közlekedési módok összekapcsolása, közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése
- Városi és agglomerációs közösségi közlekedés fejlesztése

Környezet és Energia Operatív Program = KEOP

Célja: környezet fenntartható használatának megvalósítása

- Egészséges tiszta települések
- Hatékonyabb energia felhasználás
- A megújuló energiahordozó-felhasználás növelése
- Vizeink jó kezelése
- Természeti értékeink jó kezelése
- Fenntartható termelési és fogyasztási szokások ösztönzése

I. Ágazati jellegű operatív programok

Elektronikus közigazgatás Operatív Program (EKOP)

Az EKOP átfogó célja a közigazgatás teljesítményének a javítása

Prioritások:

1. A közigazgatás és közigazgatási szolgáltatások belső folyamatainak megújítása
2. A közigazgatási szolgáltatásokhoz történő hozzáférést támogató fejlesztések
3. Kiemelt fejlesztések
4. Technikai segítségnyújtás a konvergencia régiókban
5. Technikai segítségnyújtás a Közép-magyarországi régióban

Államreform Operatív Program (ÁROP)

Az ÁROP fő szándéka, hogy az igazgatási rendszer teljesítményét és a nyújtott szolgáltatások színvonalát a növelje

1. Folyamatok megújítása és szervezettefejlesztés
2. Az emberi erőforrás minőségének javítása
3. A Közép-magyarországi régióban megvalósuló fejlesztések
4. Technikai segítségnyújtás a Konvergencia régiókban
5. Technikai segítségnyújtás a Közép-magyarországi régióban

II. Regionális operatív programok

- ✓ Nyugat-Dunántúli Operatív Program = NYDOP
- ✓ Közép-Dunántúli Operatív Program = KDOP
- ✓ Dél-Dunántúli Operatív Program = DDOP
- ✓ Észak-Magyarországi Operatív Program = ÉMOP
- ✓ Közép-Magyarországi Operatív Program = KMOP
- ✓ Észak-Alföldi Operatív Program = ÉAOP
- ✓ Dél-Alföldi Operatív Program = DAOP

© Zentai László, 2006

II. Regionális operatív programok

Nyugat-Dunántúli Operatív Program = NYDOP

1. prioritás: Regionális gazdaságfejlesztés
2. prioritás: Turizmusfejlesztés – Pannon örökség megújítása
3. prioritás: Városfejlesztés
4. prioritás: Környezetvédelmi és közlekedési infrastruktúra
5. prioritás: Helyi és térségi közszolgáltatások fejlesztése

Az Operatív Program **átfogó célja**: környezetileg tudatosan tervezett fejlesztésekkel a regionális adottságokhoz illeszkedő gazdasági és közszolgáltatási infrastruktúra megerősítése a növekedés és foglalkoztatás elősegítése érdekében.

Közép-Dunántúli Operatív Program = KDOP

1. prioritás: Regionális gazdaságfejlesztés
2. prioritás: Regionális turizmusfejlesztés
3. prioritás: Fenntartható településfejlesztés a Közép-Dunántúlon
4. prioritás: Helyi és térségi környezetvédelmi és közlekedési infrastruktúra fejlesztés
5. prioritás: Humán-infrastruktúra fejlesztés

Átfogó célja, hogy a régió a gazdasági-társadalmi innováció, az állandó megújulás elemeinek hatékony alkalmazásával a magyar régiók közötti kiváló gazdasági helyzetét és jövedelem-termelő képességét megőrizze.

II. Regionális operatív programok

Dél-Dunántúli Operatív Program = DDOP

1. prioritás: Városi térségek fejlesztésére alapozott versenyképes gazdaság megerősítése
2. prioritás: A turisztikai potenciál erősítése a régióban
3. prioritás: Humán közszolgáltatások fejlesztése
4. prioritás: Integrált városfejlesztési akciók támogatása
5. prioritás: Az elérhetőség javítása és környezetfejlesztés

Átfogó célja (2020-ig) a Dél-dunántúli régió felzárkóztatása az ország fejlettebb térségeihez.

Észak-Magyarországi Operatív Program = ÉMOP

1. prioritás: Versenyképes helyi gazdaság megerősítése
2. prioritás: A turisztikai potenciál erősítése
3. prioritás: Településfejlesztés
4. prioritás: Humán közösségi infrastruktúra fejlesztés
5. prioritás: Térségi közlekedés fejlesztése

Átfogó cél: A térség turisztikai adottságainak kihasználása, turisztikailag még vonzóbbá tétele

II. Regionális operatív programok

Közép-Magyarországi Operatív Program = KMOP

1. prioritás: A tudásalapú gazdaság innováció- és vállalkozásorientált fejlesztése
2. prioritás: A versenyképesség keretfeltételeinek fejlesztése
3. prioritás: A régió vonzerőjének fejlesztése
4. prioritás: A humán közszolgáltatások intézményrendszerének fejlesztése
5. prioritás: Települési területek megújítása

Átfogó célja: Közép-magyarországi régió nemzetközi versenyképességének növelése a fenntartható fejlődés elvének érvényesítése mellett.

Észak-Alföldi Operatív Program = ÉAOP

1. Prioritás: Regionális gazdaságfejlesztés
2. Prioritás: Turisztikai célú fejlesztés ÉAOP
3. Prioritás: Közlekedési feltételek javítása
4. Prioritás: Humán infrastruktúra fejlesztése
5. Prioritás: Város- és térségfejlesztés

II. Regionális operatív programok

Dél-Alföldi Operatív Program = DAOP

1. Prioritás: Regionális gazdaságfejlesztés
2. Prioritás: Turisztikai célú fejlesztések
3. Prioritás: Közlekedési infrastruktúrafejlesztés
4. Prioritás: Humáninfrastruktúra fejlesztések
5. Prioritás: Térségfejlesztési akciók

a Dél-alföldi Operatív Program jövőképe, hogy a régió váljon a „tudás és egészség régiójává” az Európai Unió átlagához útemesen felzárkózó Magyarországon.

A régió **átfogó célja** a fenntartható növekedés biztosítása, a foglalkoztatás bővítése, valamint a területi különbségek kiegyenlítése.

Az ÚMFT operatív programjai, 2007-2013

Az ÚMFT prioritásai	Az Operatív Programok	Mozaikszó	Forrás (Mrd Ft):
A gazdaság fejlesztése	Gazdaságfejlesztés OP	GOP	674
A közlekedés fejlesztése	Közlekedés OP	KÖZOP	1.721
A társadalom megújulása	Társadalmi megújulás OP	TAMOP	933
	Társadalmi infrastruktúra OP	TIOP	539
Környezet- és energiafejlesztés	Környezet és energia OP	KEOP	1.054
Államreform	Államreform OP	ÁROP	
	Elektronikus közigazgatás OP	EKOP	
Területfejlesztés összesen 1.770 Mrd Ft	Nyugat-dunántúli OP	NYDOP	128
	Dél-alföldi OP	DAOP	207
	Észak-alföldi OP	EAOP	270
	Közép-magyarországi OP	KMOP	580
	Észak-magyarországi OP	EMOP	250
	Közép-dunántúli OP	KDOP	140
	Dél-dunántúli OP	DDOP	195
Az ÚMFT koordinációja és kommunikációja	Végrehajtás OP	VOP	
ÖSSZES FORRÁS:			6.943

Az ÚMVP

Új Magyarország Vidékfejl. Program

- Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) – önálló alap, kikerült a SA alól
- Ennek a nemzeti szintű leképezése a 2007 – 2013-as időszakra vonatkozó Nemzeti Vidékfejlesztési Program, ennek neve Magyarországon az ÚMVV

- A Községi Stratégiai Iránymutatással és az általános célkúzzással összhangban az átfogó nemzeti prioritás a következő:
- „A szántóföldi termeléssel foglalkozó egységek fejlesztése az állattartási és a feldolgozó ágazat korszerűsítésével, valamint az energianövények és a kertészet diverzifikálásával.”

- I. tengely: A mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének javítása
- II. tengely: A környezet és a vidék fejlesztése
- III. tengely: A vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálása
- A helyi kapacitásfejlesztés foglalkoztatási és diverzifikációs célból

Általános cél (tengely)	Közösségi prioritások	Átfogó nemzeti prioritás	Beavatkozási akciók				
Mezőgazdasági és az erdészeti ágazat versenyképességének javítása a szerkezetátalakítás, a fejlesztés és az innováció támogatásával	Tudástranszfer	A szántóföldi növénytermelés mellett az állattartási és a feldolgozó ágazat korszerűsítése, valamint az energianövények termesztése és a kertészet irányába történő diverzifikáció	Az információ- és ismeretterjesztés támogatása		Képzések		
	Befektetés a humán tőkebe		Szaktanácsadás				
	Minőség az élelmiszerlánc mentén		Az életkor-szerkezetváltás támogatása				
	Modernizáció		Gazdaságos és termelési szerkezetváltás		A megújuló energiahordozók felhasználásának és előállításának elősegítése	A mezőgazdasági termékek hozzáadott értékeinek növekedése	A mezőgazdasági üzemek korszerűsítése
	Innováció		A mezőgazdasági ágazat életképességének megőrzése		A mezőgazdasági termékek hozzáadott értékeinek növekedése	A mezőgazdasági üzemek korszerűsítése	A piaci orientáció és a vállalkozó szellem támogatása a mezőgazdaságban
			Nagyobb hozzáadott érték előállítás a kertészetben				
	Befektetés a fizikai tőkebe		Infrastrukturális támogatások				

	Közpénzből történő hozzájárulás		
	Állami kiadás	Az EMVA hozzájárulás mértéke (%)	Az EMVA-hozzájárulás összege
Tengely			
I. tengely	305 704 370	50,00%	152 852 185
II. tengely	204 581 382	55,00%	112 519 760
III. tengely	89 227 998	50,00%	44 613 999
IV. tengely	34 252 591	55,00%	18 838 925
Technikai Segítségnyújtás	-	0,00%	-
Összesen	633 766 341		328 824 869

	Közpénzből történő hozzájárulás		
	Állami kiadás	Az EMVA hozzájárulás mértéke (%)	Az EMVA-hozzájárulás összege
Tengely			
I. tengely	2 060 673 904	75,00%	1 545 505 428
II. tengely	1 422 124 744	80,00%	1 137 699 795
III. tengely	601 462 804	75,00%	451 097 103
IV. tengely	238 103 078	80,00%	190 482 462
Technikai Segítségnyújtás	202 978 313	75,00%	152 233 735
Összesen	4 525 342 843		3 477 018 523

- KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

Lukovics Miklós
Szegei Tudományegyetem GTK
miki@eco.u-szeged.hu